

2253

nest. 1921.

Parus Privo latvianus
apiventus (P.B.L.A.)

F-2253

Funda apiventus

Fonda aprakstījums

Pasaules brīvo latviešu apvienība (PBLA)

Fonds nr. 2253

Fondraža nosaukums.

Pasaules brīvo latviešu apvienība (PBLA)

Administratīvā vēsture.

Pasaules Brīvo Latviešu Apvienība –centrālā organizācija, kas apvieno latviešus trimdas zemēs. Organizācijas pirmais un galvenais mērķis bija cīņa par Latvijas brīvību un valsts neatkarību. Pēc Latvijas Republikas atjaunošanas PBLA turpina aizstāvēt latviešu tautas intereses starptautiskos forumos, piemēram Eiropas drošības un sadarbības konferencēs. PBLA organizē un vada darbus informācijas, izglītības, kultūras un palīdzības nozarēs.

PBLA ietilpst: Amerikas latviešu apvienība, Latviešu Nacionālā apvienība Kanādā, Latviešu apvienība Austrālijā un Jaunzēlandē, Rietumeiropas latviešu apvienība (līdz 1999.g. - Latvijas atjaunošanas komitejas Eiropas centrs), Dienvidamerikas latviešu apvienība, Krievijas latviešu kongress. Pie PBLA izveidots PBLA Kultūras fonds.

Ideja par brīvās pasaules latviešu apzināšanas un apvienošanas nepieciešamību radās Amerikas latviešu apvienībā (ALA), kas nodibināta 1951.gadā. PBLA nosaukums laika gaitā mainījies, sākumā tā saucās Brīvās Pasaules Latviešu Apvienība (BPLA). ALA-s valde 1956.g.7.janvārī izraudzīja savus pirmos pārstāvjus BPLA. 1956.gada 25.februārī konstatēja, ka PBLA darbība uzskatāma par uzsāktu uz statūtu projekta pamata, kam pievienojās latviešu centrālo organizāciju vairākums. Darbības noteikumi apstiprināti organizācijas valdes sēdē 1968.g.15.oktobrī Vašingtonā.

Ar 1972.g. lēmumu PBLA priekšsēdētāju ievēl no valdes locekļu vidus. Kopš 1981.g. PBLA ir inkorporēta kā bezpeļņas organizācija saskaņā ar Merilendas pavalsts likumiem. Inkorporēšana notikusi uz visu PBLA centrālo organizāciju 1980.gadā apstiprināto noteikumu pamata.

PBLA administratīvo darbu, saskaņojot savu darbību ar priekšsēdētāja norādījumiem, vada valdes ievēlēts ģenerālsēdētārs. PBLA iegūst līdzekļus savai darbībai no Latvijas Brīvības fonda (LBF) piešķirumiem, centrālo organizāciju biedru iemaksām un vispārējiem ziedojumiem.

Rosīgi darbojas PBLA Izglītības padome, kurai ir plašs darbības spektrs. Dr. L. Rupertes iniciatīvas rezultātā un viņas aizbildnībā notiek arī latviskās izglītības promeņu, 3x3 organizēšana ārzemēs un Latvijā.

PBLA Kultūras fonds (dibināts 1972.g.) piešķir KF balvas un Krišjāņa Barona prēmijas par labākajiem sasniegumiem kultūras darbā, kā arī finansiāli atbalsta dažādus projektus un kultūras pasākumus, tā veicinot latviešu kultūras saglabāšanu un jaunradi. Katru gadu PBLA valde piešķir Tautas balvu (dibināta 1963.g.) par izciliem panākumiem PBLA mērķu veicināšanā.

Aktīvi darbojas PBLA Informācijas birojs. PBLA veic arī izdevējdarbību (izdevumi "Pasaule un mēs", žurnāls "Ierosmei", "Latvija šodien" u.c.izdevumi).

Glabāšanas vēsture

Dokumenti glabājušies PBLA birojā Vašingtonā.

Tiešais iegūšanas avots

Latvijas valsts arhīvs dokumentus ieguvis 2000.gada decembrī no PBLA ģenerālsēkretāres Tijas Krūmiņas (PBLA birojs Vašingtonā un Rīgā), PBLA Izglītības padomes dokumentus nodevusi L.Ruperte, vairākus Eduarda Voitkūna fotoalbumus atsūtījis Bruno Krūmiņš (Austrālija)

Saturs

Fondu veido tā vadošo darbinieku sakrāto dokumentu oriģināli un kserokopijas, kas atspoguļo PBLA sabiedriskās un politiskās aktivitātes un organizācijas darbinieku savākto informāciju par notikumiem Baltijā un Latvijā no 1982.gada līdz 2000.gadam. Informatīvi vērtīgu un vizuāli izteiksmīgu dokumentu grupu veido foto materiāli par PBLA politisko, sabiedrisko darbību un izglītības pasākumiem. Vērtīga informācija ir PBLA valdes sēžu protokolos un tās darbinieku sarakstē.

Izvērtēšana

Dokumenti saņemti valsts glabāšanā galvenokārt nesakārtotā veidā, izņēmums ir fotoalbumi un dokumentu grupa, kuru veido PBLA ģenerālsēkretāru, priekšsēžu u.c. vadošo darbinieku sarakste.

Komplektēšana

Iespējams, ka būs fonda papildinājums.

Sistematizācija

Līdz šim saņemto dokumentu vērtības ekspertīze, sistematizācija un aprakstīšana iesākta 2001.gada janvārī, pabeigta š.g.martā. Ņemot vērā iespējamo fonda turpinājumu tuvākā vai tālākā nākotnē, dokumenti sistematizēti 4 galvenajās grupās, kurām veidotas sērijas. Lietas atsevišķo dokumentu grupu ietvaros sakārtotas pēc nominālā principa. Dokumenti lietās sakārtoti pēc hronoloģiskā principa. Dokumentus kārtojot, ņemtas vērā

3

to kopīgās pazīmes un dokumentu rašanās vēsture, atsevišķos gadījumos respektēts arī fondaža lietotais kārtojums.

Pieejamības noteikumi

Ierobežojumi pagaidām nav paredzēti.

Pavairošanas un reproducēšanas noteikumi tiks noteikti, slēdzot līgumu ar PBLA pārstāvi un pamatojoties uz Latvijas Republikas likumdošanas aktiem.

Dokumentu valoda

Pamatteksts ir latviešu valodā. Daļa administratīvo dokumentu un sarakste – angļu val., atsevišķi dokumenti un izdevumi – spāņu, franču, vācu val.

Fiziskais raksturojums

Dokumenti ir labi saglabāti.

Uzziņas palīg līdzekļi

Ir pieejams apraksts glabājamo lietu līmenī.

Originālu atrašanās vieta

Fondā esošo dokumentu kopiju oriģināli atrodas PBLA biroja pārziņā.

Saistītās aprakstījuma vienības

PBLA dokumenti ir arī:

F 2197 - Pasaules Brīvo latviešu apvienības (PBLA) Informācijas biroja arhīvs Minsterē (Vācija);

F2219 – Spilnera Ilgvara, ALA un PBLA priekšsēža arhīvs;

F2042 - Sabiedriskā darbinieka Anša Rozenbacha arhīvā (Zviedrija) un citos trimdas dokumentu fondos.

Fonda aprakstījumu sastādīja

LVA Personu fondu un trimdas dokumentu daļas

vecākā eksperte

Laima Kļaviņa

2001.gada 8.maijā.

LIETAS Nr. _____ APLIECINĀJUMA LAPA

Lietā iešūtas (ievietotas) 3 (trīs) _____
ar cipariem un vārdiem

_____ lapas

tai skaitā lapas ar litera Nr. _____,

izlaisti lapu Nr. _____;

+ _____ iekšējā apraksta lapas

Lietas noformēšanas un fiziskā stāvokļa īpatnības	Lapu Nr.

Lapu aizpildīja ve. eksp. _____
amats paraksts paraksta atšifrējums